



Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart  
Royal Netherlands Aeronautical Association  
aangesloten bij de Fédération Aéronautique Internationale

Houttuinlaan 16A  
3447 GM Woerden  
Telefoon: 31 (0)348 437060  
E-mail: leden@knvvl.nl  
Internet: www.knvvl.nl  
Rabobank 16.14.17.256  
IBAN: NL87 RABO 0161 4172 56  
BIC: RABONL2U

Vereniging van Nederlandse  
Gemeenten  
T.a.v. Mevr. J. Kriens  
Postbus 30435  
2500 GK Den Haag

Kenmerk: RT/DS/16  
Betreft: Vrijstellingsregeling paramotors

Woerden, 12 mei 2015

Geachte mevrouw Kriens,

Staatssecretaris W.J. Mansveld heeft besloten om aan paramotorvliegers voor het opstijgen en landen een beperkte vrijstelling onder voorwaarden te verlenen (referentie: brief Tweede kamer der Staten-Generaal, Luchtvaartbeleid 31936 Nr. 205). Graag geven wij als Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart informatie over de mogelijk hieruit voortkomende consequenties voor uw gemeente.

Tot het moment van de invoering van de vrijstelling onder voorwaarden was bij wet geregeld dat opstijgen en landen met een paramotor slechts mag plaatsvinden als hiervoor een ontheffing voor Tijdelijk en Uitzonderlijk Gebruik (ontheffing TUG) of een Luchthavenregeling (LHR) op grond van de Wet luchtvaart was verleend. De behandeling hiervan werd uitgevoerd door of namens de provincie en de provincie vroeg bij de betreffende gemeente een VGB aan.

Door gewijzigde wetgeving is het niet meer nodig een ontheffing TUG of Luchthavenregeling aan te vragen en is, naast de verplichting te voldoen aan Regeling Veilig Gebruik Luchthavens en overige Terreinen (RVGL), de verplichte eenmalige melding van het gebruik van de locatie bij IL&T (Inspectie Leefbaarheid & Transport) en toestemming van de grondeigenaar, uitsluitend een VGB nodig van de burgemeester van de gemeente waarin de activiteiten zullen plaatsvinden. Dit is dus de reden dat niet de provincie, maar de aanvrager rechtstreeks met u in contact treedt.

De Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart (KNVVL) behartigt de belangen van recreatief vliegend Nederland. Als KNVVL merken we regelmatig dat gemeenten vragen hebben over de (gewijzigde) regelgeving, maar ook over toetsingskader en afwegingscriteria die gemeenten mogen gebruiken.

In de Samenvatting van dit document wordt op hoofdlijnen een uitwerking gegeven van het bovenstaande. Achtergrondinformatie treft u in de aansluitende hoofdstukken aan.

Mocht u naar aanleiding van deze brief nadere informatie wensen of specifieke vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met de Taakgroep Paramotorvliegen van de Koninklijke Nederlandse Vereniging voor Luchtvaart, bereikbaar per e-mail via [frank.moorman@knvvl.nl](mailto:frank.moorman@knvvl.nl).

Met vriendelijke groet,



Ronald Termaat,  
directeur

Bijlagen:

1. Samenvatting/ hoofdlijnen paramotorvliegen
2. Aanvraagformulier voor een Verklaring Geen Bezwaar voor het opstijgen en landen met een paramotor

## Bijlage: samenvatting / hoofdpijnen

Paramotorvliegen is een kleinschalige luchtvaart waarbij gebruik wordt gemaakt van een ruggedragen motor of van een motor die is gemonteerd op een trike. Een paraglider (lijkt op een parachute) dient als vleugel.

Per 1 juli 2015 is (wordt) de regelgeving voor paramotorvliegers vereenvoudigd. In het verleden moest de paramotorvlieger een ontheffing aanvragen bij de provincie. De provincie trad vervolgens in overleg met de gemeente. Per 1 april is de ontheffingsplicht vervallen, maar een aantal voorwaarden blijft (al dan niet gewijzigd) van kracht. Eén van deze voorwaarden is het bezit van een "verklaring van geen bezwaar i.v.m. openbare orde en veiligheid" (hierna: VGB).

Het is van belang om onderscheid te maken tussen "luchtzijdig" gebruik en "landzijdig" gebruik. Het luchtzijdig gebruik is het moment van loskomen van de grond (start) tot de landing. De Inspectie Leefomgeving en Transport divisie Luchtvaart (IL&T) en de Nationale Politie, Dienst Luchtvaart ziet toe op de naleving van de regels voor het land- en luchtzijdig gebruik.

De aangevraagde VGB heeft betrekking op het landzijdig gebruik. Hieronder wordt verstaan de voorbereiding tot het moment van "loskomen van de grond" en het landen en vervolgens inpakken van het materieel. Wij denken dat bij de afweging de volgende zaken relevant zijn:

- Er gelden wettelijke eisen waar een terrein (veelal een weiland) waar wordt opgestegen en geland aan moet voldoen. Deze eisen zijn verwoord in de Regeling Veilig Gebruik Luchthavens en overige Terreinen). De veiligheid gedurende een start en / of landing is daarmee geborgd.
- De terreineigenaar stemt in met het gebruik (privaatrechtelijk).
- Het terrein wordt slechts kort daadwerkelijk voor de luchtvaart gebruikt. Inclusief
- voorbereiding en inpakken van materieel gaat het veelal over slechts enkele tientallen
- minuten.
- Er zijn geen voorzieningen nodig om op te stijgen of te landen. Het terrein blijft ongewijzigd.
- Er wordt niet gestart in Natura 2000-gebieden.
- Externe veiligheid speelt geen rol van betekenis omdat het plaatsgevonden risico (PR) verwaarloosbaar klein is.
- De terreinen liggen vrijwel altijd in het buitengebied.
- Er is geen sprake van noemenswaardige verkeersaantrekkende werking.
- De paramotorvlieger vliegt alleen of met één of enkele andere vliegers. Ook in dat kader is
- van relevante verkeersaantrekkende werking geen sprake. Parkeren vindt plaats waar dat verkeersveilig is en is toegestaan.
- Paramotorvliegen is één van de veiligste vormen van (gemotoriseerde) luchtvaart.

## Achtergrondinformatie

### Luchtsport paramotorvliegen

De luchtsport paramotorvliegen is in 2004 in Nederland gelegaliseerd. De uitrusting van een paramotorvlieger bestaat uit een op de ruggedragen motor, of een motor die op een trike is gemonteerd, in combinatie met een parapentescherm (lijkt op een parachute) die als vleugel dient. De start bestaat uit het tegen de wind in optrekken van het scherm, versnellen en na een tiental meters loskomen van de grond. Het opstijgen en landen vindt op grasland plaats. Het opstijgen gaat gepaard met geluidsproductie. De landing vindt plaats met een uitgeschakelde of stationair draaiende motor. Start en landing zijn erg kleinschalig en kunnen al op een vrij liggend perceel van ca. 70x25 meter plaatsvinden.

Helaas wordt het effect van de activiteiten van het paramotorvliegen door onwetendheid nogal eens overschat. Graag gebruiken we het volgende voorbeeld om een juiste beeldvorming te bereiken: *“Zoals een bromfietser van de oprit van zijn huis de weg op rijdt, zo start een paramotorvlieger vanaf een stuk grasland om in het luchtruim te komen”.*

Het is van belang om onderscheid te maken tussen “landzijdig” gebruik en “luchtzijdig” gebruik. Het landzijdig gebruik is het moment van voorbereiding en opstijgen totdat men “loskomt van de grond”. Het luchtzijdig gebruik is het moment van loskomen van de grond tot de landing.

### Wet- en regelgeving

Tot op heden mocht alleen gestart worden vanaf een locatie waarvoor door de provincie een ontheffing was verleend. In theorie is het ook mogelijk om vanaf een regulier vliegveld te starten, maar vanwege onder andere de grote verschillen in startsnellheid tussen paramotors en reguliere vliegtuigen, maar ook omdat paramotorvliegers te allen tijde alleen recht tegen de wind in kunnen opstijgen en landen, is vliegen vanaf reguliere vliegvelden in de praktijk nauwelijks mogelijk.

De overheid heeft erkend dat de administratieve lastendruk door de regelgeving zowel voor vlieger als voor het bevoegd gezag onnodig groot is. Staatssecretaris Mansveld heeft op 24 juni 2014 het voornemen uitgesproken om aan paramotorvliegers een beperkte vrijstelling onder voorwaarden te verlenen. Deze vrijstelling onder voorwaarden houdt het volgende in:

- Paramotorvliegers dienen te voldoen aan de eisen die gesteld zijn in de Regeling Veilig Gebruik Luchthavens en overige Terreinen (RVGLT).
- Een paramotorvlieger moet in het bezit zijn van een “verklaring van geen bezwaar i.v.m. de openbare orde en veiligheid”. Deze moet worden aangevraagd bij de burgemeester van de betreffende gemeente waarin de startlocatie is gelegen.
- De locatie dient aangemeld te zijn bij IL&T (Inspectie Leefbaarheid & Transport)
- De vrijstelling treedt in werking in het vliegseizoen van 2015.
- Na drie jaar zal een evaluatie plaatsvinden.

Ook wettelijk is er een onderscheid tussen landzijdig en luchtzijdig gebruik. Zodra de paramotorvlieger “los is van de grond” is sprake van luchtzijdig gebruik en vanaf dat moment is het Ministerie van Infrastructuur en Milieu het verantwoordelijke bevoegde gezag. De Inspectie

Leefomgeving & Transport divisie Luchtvaart en de Nationale Politie Dienst Luchtvaart zien toe op de naleving van de voorschriften betreffende het land- en luchtzijdig gebruik.

Op de vliegactiviteiten is de Wet luchtvaart van toepassing. Hierin is onder meer de minimale vlieghoogte van 150 meter geregeld. Voor mensenmassa's en aaneengesloten bebouwing geldt een wettelijke minimale vlieghoogte van 300 meter, maar paramotorvliegers proberen dergelijke gebieden in redelijkheid zoveel mogelijk te mijden.

De KNVvL heeft een gedragscode General Aviation opgesteld, waarin tevens opgenomen is dat het overvliegen van natuurgebieden zoveel mogelijk vermeden dient te worden en waar dit niet mogelijk is, een hoogte van minimaal 300 meter dient te worden aangehouden.

Daarnaast zijn er diverse Besluiten van toepassing waarin de eisen zijn vastgelegd waaraan een start- en landingsterrein moet voldoen. Zo is de Regeling Veilig Gebruik Luchtvaartterreinen (RVGLT) en Regeling Burger- en militaire luchtvaartterreinen (RBML) van toepassing.

Door de Nederlandse wetgever zijn keuringseisen gesteld aan de vlieguitrusting en deze eisen hebben betrekking op veiligheid en geluidsproductie. Voor de paramotor moet een geluidscertificaat afgegeven zijn waaruit blijkt dat de uitrusting niet meer geluid produceert dan 60 dB(A) op 150 meter hoogte. Alleen met een geluidscertificaat wordt door het Ministerie van Infrastructuur en Milieu een Bewijs van Luchtwaardigheid en een Bewijs van Inschrijving verleend. Daarnaast dient een paramotorist te beschikken over een door de KNVvL afgegeven vliegbrevet.

De aanvraag voor een Verklaring Van Geen Bezwaar (VGB) heeft dus betrekking op het landzijdig gebruik. Openbare orde en veiligheid zijn hierbij het toetsingskader. Andere aspecten hebben immers betrekking op het luchtzijdig gebruik.

### **De verklaring van geen bezwaar i.v.m. openbare orde en veiligheid**

Als KNVvL hebben we inmiddels veel ervaring opgedaan met de VGB, onder andere bij de ballonvaart. Helaas merken we dat soms een VGB voor een beoogde startlocatie op oneigenlijke gronden wordt geweigerd omdat in dat geval andere argumenten dan openbare orde en veiligheid worden gebruikt. De staatssecretaris heeft bepaald dat de burgemeester beoordeelt of het opstijgen en landen met een paramotor i.v.m. de openbare orde en veiligheid kan worden toestaan. Wij menen dat voor de afweging de volgende aspecten van belang zijn:

- Het terrein waar wordt opgestegen en geland -meestal een weide bij de boer- moet aan bepaalde eisen voldoen. Hierbij moet gedacht worden aan terreindimensies, obstakelvrije zones en gewashoogte. Meer informatie hierover staat in de RVGLT. De vliegveiligheid en dan met name de veiligheid gedurende een start en / of landing, is daarmee geborgd.
- Uiteraard moet de terreineigenaar instemmen met het gebruik. Dit is overigens een privaatrechtelijk aspect tussen eigenaar en gebruiker.
- Het terrein wordt slechts gebruikt voor starten en landen. In tegenstelling tot andere (sport)activiteiten wordt het terrein dus maar heel kort daadwerkelijk gebruikt. Inclusief voorbereiding en inpakken van materieel gaat het veelal over slechts enkele tientallen minuten.
- Er zijn geen voorzieningen nodig om op te stijgen of te landen. Het terrein blijft dus

ongewijzigd.

- Er wordt niet opgestegen in Natura 2000-gebieden.
- Het aspect externe veiligheid speelt geen rol van betekenis omdat het plaatsgevonden risico (PR) vanwege de lage vliegsnelheid en het lage gewicht verwaarloosbaar klein is.
- Een terrein ligt vrijwel altijd in het buitengebied. Ook wordt soms een braakliggend industrieterrein gebruikt. In tegenstelling tot ballonvaren ligt het niet voor de hand om terreinen te gebruiken die binnen de bebouwde kom liggen.
- Hoewel de luchtsport paramotorvliegen voor veel mensen bijzonder is, leert de ervaring dat van noemenswaardige verkeersaantrekkende werking geen sprake is.
- De paramotorvlieger maakt alleen of met enkele andere vliegers gebruik van de betreffende locatie. Ook in dat kader is van verkeersaantrekkende werking geen sprake. Parkeren vindt alleen plaats waar dat is toegestaan en veilig is.
- Mede vanwege de aard van de luchtsport, de doorontwikkeling van materieel en de gedegen vliegopleiding, is paramotorvliegen één van de veiligste vormen van (gemotoriseerde) luchtsport.

### **Klachten / zelfregulering**

Reeds in de opleiding voor het paramotorbrevet wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan het voorkómen van hinder. Dit is dan ook een belangrijke reden dat slechts zeer incidenteel hinder wordt ondervonden / klachten kenbaar worden gemaakt. Toch kan het voorkomen dat overlast wordt ervaren. De ervaring leert dat dit dan wordt veroorzaakt door een enkeling en zelden is toe te schrijven aan juist degene die een VGB aanvraagt. De KNVvL hecht grote waarde aan zelfregulering. Ook IL&T is van mening dat de “paramotorwereld” in Nederland dusdanig klein is, dat eventuele “knelpunten” intern opgelost kunnen worden. Indien ondanks onze inspanningen om overlast te voorkomen, toch (gegronde) klachten binnen uw gemeente kenbaar worden gemaakt, dan stellen wij het zeer op prijs om hierover te worden geïnformeerd. Dit kan via [frank.moorman@knvvl.nl](mailto:frank.moorman@knvvl.nl). Wij vragen om in een dergelijke uitzonderlijke situatie ook paramotorvliegers waaraan in uw gemeente een VGB is verleend, in dat geval nader te informeren waarbij we willen opmerken dat dit dus zeker niet de veroorzaker hoeft te zijn. Hierbij is het van belang om te weten dat de actieradius van een paramotor aanzienlijk is. Sommige vliegers leggen afstanden af van honderd kilometer of meer. Overlast kan dus worden veroorzaakt door een paramotorvlieger die in een andere gemeente of zelfs in ander deel van het land woonachtig is.

### **Verder verdiepen?**

Meer achtergrondinformatie over paramotorvliegen en snelkoppelingen naar de Wet- en regelgeving kunt u vinden op de volgende websites:

- [www.paramotorweb.nl](http://www.paramotorweb.nl). Onder de button “Vrijstelling” in het menu staat veel informatie over de vrijstelling onder voorwaarden.
- Brief vrijstelling Staatssecretaris Mansveld:  
<http://www.paramotorweb.nl/docs/2014/beperkte-vrijstelling-paramotors-voor-luchthaven-regeling.pdf>

- Regeling MLA, MLH, gemotoriseerd schermvliegtuig:  
<http://wetten.overheid.nl/BWBR0015237>
- Regeling Veilig gebruik luchtvaartterreinen (RVGLT):  
<http://wetten.overheid.nl/BWBR0026570>
- Regeling Burgerluchthavens (milieu en veiligheid): <http://wetten.overheid.nl/BWBR0026570>  
. Hoofdstuk 3, artikel 26 is voornamelijk van belang voor paramotorvliegen.
- Besluit Burgerluchthavens (algemene regelgeving burgerluchthavens):  
<http://wetten.overheid.nl/BWBR0026525>
- Luchtverkeersreglement: <http://wetten.overheid.nl/BWBR0005775>
- Gedragscode recreatieve vliegers GA:  
[http://www.paramotorweb.nl/docs/Gedragscode\\_kort\\_v1.0.pdf](http://www.paramotorweb.nl/docs/Gedragscode_kort_v1.0.pdf)

## Nawoord

Wij hopen dat u voldoende informatie heeft om een weloverwogen beslissing te kunnen maken voor het afgeven van de “verklaring van geen bezwaar i.v.m. openbare orde en veiligheid”.

Indien u vragen heeft, dan kunt u uiteraard contact opnemen met de aanvrager of met de voorzitter van de taakgroep paramotor/KNVvL, per mail bereikbaar via [frank.moorman@knvvl.nl](mailto:frank.moorman@knvvl.nl)

## **Aanvraagformulier voor een Verklaring Geen Bezwaar voor het opstijgen en landen met een paramotor**

Hierbij vraagt ondergetekende een Verklaring van Geen Bezwaar aan voor het opstijgen en landen met een paramotor. Per 1 juli 2015 is door gewijzigde wetgeving sprake van een beperkte vrijstelling onder voorwaarden, waardoor het aanvragen van een Luchthavenregeling (LHR) of een Ontheffing Tijdelijk en Uitzonderlijk Gebruik (TUG) bij de provincie is komen te vervallen. Wel dient een Verklaring van Geen Bezwaar i.v.m. openbare orde en veiligheid te worden aangevraagd bij de gemeente waar het opstijgen en landen plaatsvindt. Deze aanvraag ziet hier op toe.

Voor aanvullende informatie wordt verwezen naar de bijgevoegde begeleidende brief en de achtergronddocumentatie.

### **Gegevens aanvrager:**

Naam en voorletters:	
Adres:	
Postcode en woonplaats:	
E-mail:	
Telefoonnummer:	

### **Gegevens opstijg- en landingslocatie:**

Adres:	
Plaats:	
Naam grondeigenaar:	
Telefoonnummer grondeigenaar:	
XY coördinaat van middelpunt locatie:	Zie: <a href="http://www.paramotorweb.nl/regelgeving.html">http://www.paramotorweb.nl/regelgeving.html</a>
Bijlage kaart	Een afbeelding van Google-Earth waarop de locatie is aangeduid, is als bijlage bijgevoegd.

### **Aanvraag**



Ondergetekende vraagt de Verklaring van Geen Bezwaar aan:

<input type="checkbox"/> Voor een periode van één jaar, ingaande op:	
<input type="checkbox"/> Voor een periode van één of enkele dagen, namelijk:	
<input type="checkbox"/> Tot intrekking VGB door Burgemeester of beëindiging door gebruiker	

Beschrijving van het beoogde gebruik en eventuele medegebruikers:

Beoogde gebruik:	Gebruik van de locatie voor het opstijgen en landen met één of meerdere paramotors.
Medegebruikers:	
Eventuele extra informatie:	

**Ondertekening:**

De aanvrager verklaart bekend te zijn met alle relevante regelgeving inzake veilig gebruik van één of meer terreinen, evenals met alle relevante regelgeving ter beperking van hinder of gevaar voor burgers en omgeving.

De aanvrager verklaart tevens dat de locatie voldoet aan de eisen die gesteld zijn in de Regeling Veilig Gebruik Luchthavens en overige Terreinen (RVGLT).

Naam aanvrager:	Datum:	Plaats:
Handtekening:		